

Силабус
навчальної дисципліни
Теорія та методика роботи з дитячим хоровим колективом
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма Середня освіта (музичне мистецтво)
Спеціальність А4.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)
Галузь знань А Освіта
Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Викладач (і)	Григор'єва Вікторія Вікторівна
Посилання на сайт	https://surl.li/qriuoz
Контактний тел.	https://t.me/vickyvickyua
Е-mail викладача:	vv_hryhorieva@bdpu.org.ua
Графік консультацій	Дистанційні консультації: п'ятниця 18.00 -19.00. Онлайн консультації: цілодобово у Telegram (https://t.me/vickyvickyua)

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	16	16	118	залік

Семестр: VI

Мова навчання: українська

Ключові слова: хоровий спів, дитячий хор, співочий діапазон, дитячий голос, охорона голосу, мутація, ансамбль, стрій, сольмізація.

Мета та предмет курсу:

Мета - підготовка майбутніх викладачів музичного мистецтва до вокально-хорової роботи з дітьми; удосконалення знань про принципи організації дитячих вокально-хорових колективів, методи вокальної роботи з дітьми та її специфіку під час колективного співу; озброєння здобувачів системою навичок керівництва дитячим хоровим колективом з використанням прийомів та методів вокально-хорової роботи.

Предмет – методи і прийоми вокально-хорової роботи зі школярами.

Компетентності та програмні результати навчання:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції*	Результати навчання
1	загальні	ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, філософії та закономірностей розвитку предметної області; планувати, організовувати та реалізовувати на практиці дії зі зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального й духовного) в тому числі й учнів з особливими освітніми потребами	ПРН 1. Володіти знаннями основ історії, філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості.
		ЗК-5. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і цифрових технологій, пошуку та критичного аналізу відкритих інформаційних джерел державною і англійською мовами, відповідального їх використання для вирішення професійних завдань та саморозвитку.	ПРН 6. Використовувати для вирішення професійних завдань та в процесі саморозвитку сучасні інформаційні та цифрові технології, організовуючи академічне спілкування державною й англійською мовами на основі розуміння чужих і створення власних комунікативних програм.
		ЗК-7. Здатність до організації партнерсько-лідерських стосунків, створення команди однодумців, ухвалення ефективних рішень у стандартних та невизначених умовах та готовність брати відповідальність за результати спільної діяльності.	ПРН 13. Створювати в освітньому середовищі партнерсько-лідерські стосунки в командах однодумців, дискутувати, експериментувати, аргументувати, підсумовувати, ухвалювати ефективні рішення у стандартних і невизначених умовах, брати відповідальність за результати спільної діяльності.
2	фахові	ФК 8. Здатність аналізувати, оцінювати й описувати державною та англійською мовами широке коло музичних	ПРН 5. Майстерно ілюструвати вокальні (англійською та мовами національних спільнот Північного Приазов'я) та інструментальні музичні твори

		та мистецьких об'єктів і процесів з урахуванням, національних, регіональних цінностей та традицій у динаміці історичного розвитку	як в освітньому процесі, так і в професійній сфері на регіональному, національному, європейському та глобалізаційному рівнях (фестивалі,
		ФК 9. Здатність до різних видів виконавської діяльності: вокальної (інтерпретація вокальних творів державною, англійською та мовами національних спільнот Північного Приазов'я), інструментальної (інтерпретація інструментальних творів, в тому числі і композиторів Північно-Східного регіону) на регіональному, національному, європейському та глобалізаційному рівнях (фестивалі, конкурси, майстер-класи тощо) із застосуванням англомовної комунікації.	конкурси, майстер-класи тощо), застосовуючи англомовний контент.

Зміст курсу:

Змістовий модуль № 1 Дитяча хорова культура та її роль у музично-естетичному вихованні школярів. Історіографія розвитку дитячого хорового виконавства.

Тема 1. Хоровий спів як вид музичного виконавства.

Тема 2. Основні жанри хорової музики у роботі дитячих колективів.

Тема 3. Основні історичні етапи розвитку дитячого хорового виконавства.

Змістовий модуль № 2 Принципи організації дитячого хорового колективу.

Тема 4. Процес організації дитячого шкільного хорового колективу.

Тема 5. Прослуховування дітей у шкільний хор як початковий етап організації шкільного хорового колективу.

Тема 6. Класифікація голосів у хорі. Співочі діапазони дітей різних вікових груп. Етапи становлення співочого голосу школярів.

Змістовий модуль № 3 Особливості розвитку дитячого голосу. Охорона та гігієна дитячого голосу.

Тема 7. Фізіологія дитячого голосового апарату та особливості його розвитку.

Тема 8. Постановка дитячого голосу.

Тема 9. Охорона дитячого голосу. Основні правила гігієни співочого голосу у школярів. Мутаційний період у хлопців. Форми протікання мутації.

Змістовий модуль № 4 Формування вокально-хорових навичок у дитячому хоровому колективі.

Тема 10. Вокальні навички у дитячому хорі. Методи і прийоми вокальної роботи з дітьми.

Тема 11. Хорові навички у дитячому хоровому колективі. Ансамбль та стрій.

Тема 12. Співацьке дихання та умови правильного звукоутворення у дитячому хорі. Прийоми звуковедення.

Змістовий модуль № 5 Організаційно-репетиційна робота з дитячим хором

Тема 13. Типи та види вправ для розвитку вокально-хорової техніки у дитячому хорі.

Тема 14. Робота над дефектами звука і слова.

Тема 15. Хорове сольфеджіо як частина репетиційної роботи хорового колективу.

Змістовий модуль № 6 Методичні основи роботи над твором у дитячому хорі

Тема 16. Методи та прийоми розучування пісні в дитячому хорі.

Тема 17. Використання методу відносної сольмізації у роботі з дитячим хором.

Тема 18. Принципи підбору навчального і концертного репертуару.

Тема 19. Проблема підготовки майбутніх викладачів музичного мистецтва до роботи з дитячими хоровими колективами у ЗЗСО.

Методи навчання:

1. Словесні методи: лекція, розповідь-пояснення, бесіда.
2. Наочні методи: ілюстрація, демонстрація, опорні конспекти, самостійне спостереження.
3. Практичні методи: колективний проєкт, метод організації колективу, метод організаційної роботи, аналіз підсумків практичної роботи, вправи, використання звукозаписуючої та звуковідтворюючої апаратури, комп'ютерів.
4. Методи контролю і самоконтролю: тестові завдання, усне опитування, письмовий контроль, екзамен, творчий проєкт.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика освітнього процесу щодо викладання ОК «Теорія та методика роботи з ДХК» регулюється чинними нормативними документами Бердянського державного педагогічного університету, розміщеними у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО: <https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/>

Навчання здійснюється у синхронному (онлайн-зустрічі) та асинхронному (платформа Moodle) режимах. Взаємодія між викладачем і здобувачами

відбувається у WhatsApp, через електронну пошту та освітню платформу Moodle.

У разі повітряної тривоги онлайн-заняття негайно зупиняються - першочерговою є безпека студентів. Заняття переходить в асинхронний формат, а здобувач вищої освіти може отримати консультацію у зручний час.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання норм академічної доброчесності є загальною вимогою для студентів БДПУ згідно з Положенням про академічну доброчесність у БДПУ <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-akademichnu-dobrochesnist-u-bdpu.pdf> .

Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При повторних порушеннях, беручи до уваги моральний аспект проблеми, до студента можуть бути застосовані дисциплінарні заходи.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в асинхронному режимі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Політика щодо дедлайнів та перекладання. Своєчасне виконання практичних завдань та самостійної роботи є обов'язковим. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Відпрацювання тем курсу, що були пропущені або не підготовлені, відбувається на консультаціях згідно графіку.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

Технічне (ноутбук, мультимедійне обладнання); програмне (Microsoft Office (Power Point, Word), Zoom, Moodle (<https://edu.bdpu.org/>), репозитарій (<http://surl.li/alumbz>); наочність (мультимедійні презентації, навчальні фільми)

Система оцінювання та вимоги:

№ з/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Сума балів
1	Відвідування лекцій	1	8	8
2	Відвідування практичних занять	1	8	8
3	Робота на практичному занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, моделювання навчальних ситуацій)	2	8	16
4	Самостійна робота (виконання домашнього завдання)	2	15	30
5	Виконання google-тестів	10	6	60
Усього без урахування коефіцієнта 122 бали. Коефіцієнт (1,22)				
6	Підсумковий контроль – залік	100	1	100

Максимальна кількість підсумкових балів становить:

- **122 бали** за період роботи до заліку, що прирівнюється до 100 балів з урахуванням коефіцієнта (1,22);
- **100 балів** за складання заліку без урахування коефіцієнта.

Максимальний рейтинговий показник становить **100 балів**.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ

III семестр

Поточне оцінювання та самостійна робота									
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	
2 (С)	2 (С) 1 (Л)	2 (С)	2 (С)	2 (С) 3 (П)	2 (С) 1(Л)	3 (П)	1 (Л)		2 (С)
Змістовий модуль 4			Змістовий модуль 5			Змістовий модуль 6			
Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Т 18	Т 19
1 (Л)	2 (С)	3 (П)	6 (П) 2 (С)	2 (С) 1 (Л)	2 (С)	6 (П) 2 (С)	1 (Л) 2 (С)	1 (Л) 2 (С)	1 (Л) 2 (С)

T1, T2 ... T19 – теми змістових модулів

Л - лекція

П – практичні заняття

С – самостійна робота

Форми та зміст поточного контролю (за темами)

Змістовий модуль 1. Дитяча хорова культура та її роль у музично-естетичному вихованні школярів. Історіографія розвитку дитячого хорового виконавства.

Тема 1. Хоровий спів як вид музичного виконавства – *від 0,5 до 2 балів* за самостійний добір творчих методів вокально-хорової роботи на уроках музики у школі.

Тема 2. Основні жанри хорової музики у роботі дитячих колективів – *від 0 до 1 бали* за присутність на лекції; *від 0 до 2* - за письмове виконання теоретичних питань та практичних завдань й самостійний аналіз основної та додаткової літератури.

Тема 3. Основні історичні етапи розвитку дитячого хорового виконавства - *від 0 до 2 балів* за письмове виконання теоретичних питань та практичних завдань й самостійний аналіз основної та додаткової літератури.

Змістовий модуль № 2 Принципи організації дитячого хорового колективу.

Тема 4. Процес організації дитячого шкільного хорового колективу - *від 0 до 2* - за виконання теоретичних та практичних завдань, а саме: самостійно складений план організації хорового колективу у загальноосвітній школі та завдання для виявлення вокально-слухових даних школярів під час прослуховування у шкільний хор.

Тема 5. Прослуховування дітей у шкільний хор як початковий етап організації шкільного хорового колективу – *2 бали* - за присутність на практичному занятті, *від 0 до 3 балів* – за підготовлену доповідь, виступ на практичному занятті, активну участь у обговоренні питань практичного заняття та моделюванні навчальних ситуацій.

Тема 6. Класифікація голосів у хорі. Співочі діапазони дітей різних вікових груп. Етапи становлення співочого голосу школярів – *1 бали* - за присутність на лекції; *від 0 до 2 балів* – за виконаний конспект та схему відповідно до завдань самостійної роботи, за самостійний аналіз основної та додаткової літератури й вміння робити висновки після завершення роботи.

Змістовий модуль № 3 Особливості розвитку дитячого голосу. Охорона та гігієна дитячого голосу.

Тема 7. Фізіологія дитячого голосового апарату та особливості його розвитку - *1 бали* - за присутність на практичному занятті, *від 0 до 2 балів* – за підготовлену доповідь, виступ на практичному занятті, активну участь у обговоренні питань практичного заняття та моделюванні навчальних ситуацій.

Тема 8. Постановка дитячого голосу - *від 0 до 1 бали* за присутність на лекції.

Тема 9. Охорона дитячого голосу. Основні правила гігієни співочого голосу у школярів. Мутаційний період у хлопців. Форми протікання мутації - *від 0 до 2 балів* за оформлений конспект на тему «Будова дихального та голосового апарату людини», схематично оформлений дихальний апарат людини із позначенням на малюнку його частин та самостійний аналіз основної та додаткової літератури; за підготовлений реферат на тему: «Гігієна та охорона дитячого голосу»; за оформлені у щоденнику спостереження під час педагогічної практики щодо зовнішніх ознак мутації голосу дитини; за вміння самостійно робити висновки щодо зазначеної теми.

Змістовий модуль № 4 Формування вокально-хорових навичок у дитячому хоровому колективі.

Тема 10. Вокальні навички у дитячому хорі. Методи і прийоми вокальної роботи з дітьми - *від 0 до 1 балів* за присутність на лекції.

Тема 11. Хорові навички у дитячому хоровому колективі. Ансамбль та стрій - *від 0 до 2 балів* за дібраний та опрацьований комплекс вокальних вправ для розвитку мелодичного строю; за аудіо- чи відео факти виконання із школярами роботи з інтонування інтервалів в мелодичному і гармонічному видах мажору і мінору у висхідному та низхідному русі.

Тема 12. Співацьке дихання та умови правильного звукоутворення у дитячому хорі. Прийоми звуковедення - *1 бали* - за присутність на практичному занятті, *від 0 до 2 балів* – за опрацювання теоретичних питань практичної роботи, за роботу з хоровими партитурами зазначених творів та виконання необхідних позначок, за оформлені приклади вокально-хорових вправ на відпрацювання ланцюгового дихання та надання відео фактів відпрацювання цих вправ на групі студентів або школярів під час педагогічної практики.

Змістовий модуль № 5 Організаційно-репетиційна робота з дитячим хором

Тема 13. Типи та види вправ для розвитку вокально-хорової техніки у дитячому хорі - *2 бали* - за присутність на практичному занятті, *від 0 до 6 балів* – за підбір вокально-хорових вправ, спрямованих на підготовку голосового апарату дитини до співу; за оформлені у нотному зошиті вокально-хорові вправи, спрямовані на формування ланцюгового дихання та виконання аудіо чи відео демонстрації методики роботи з вокально-хоровими вправами на групі студентів чи школярів під час педагогічної практики.

Тема 14. Робота над дефектами звуку і слова - *від 0 до 1 балів* за присутність на лекції. *Від 0 до 2 балів* - за виконаний конспект відповідно до завдань самостійної роботи, за розроблені вправи щодо усунення дефектів окремих звуків та слів; за самостійний аналіз основної та додаткової літератури й вміння робити висновки після завершення роботи.

Тема 15. Хорове сольфеджіо як частина репетиційної роботи хорового колективу - *від 0 до 2 балів* – за письмово складений план роботи з учнями щодо ознайомлення їх з тривалостями; за складений план заняття у молодшому хорі щодо ознайомлення зі стійкими та нестійкими звуками та підібрані відповідні розспівування за цією темою. Максимальний бал отримують студенти, що дібрали розспівування для молодшого хору, використовуючи «рухливу шкалу».

Змістовий модуль № 6 Методичні основи роботи над твором у дитячому хорі

Тема 16. Методи та прийоми розучування пісні в дитячому хорі - *2 бали* - за присутність на практичному занятті, *від 0 до 6 балів* – за опрацювання теоретичних питань та письмове виконання музично-теоретичного та вокально-хорового аналізу обраного твору за наданою схемою. *Від 0 до 2 балів* - за виконаний конспект відповідно до завдань самостійної роботи; за самостійний аналіз основної та додаткової літератури й вміння робити висновки після завершення роботи.

Тема 17. Використання методу відносної сольмізації у роботі з дитячим хором - *від 0 до 3 балів* – за добір нескладних поспівок для 1-2 класу та надання відео роботи щодо сольмізації їх, використовуючи ручні знаки; за висловлення власної думки щодо послідовності засвоєння школярами щаблів ладу; за самостійне порівняння системи абсолютної та відносної сольмізації та визначення основних переваг та недоліків.

Тема 18. Принципи підбору навчального і концертного репертуару - *від 0 до 3 балів* – за опанування теоретичних питань самостійної роботи, за складену програму концертного виступу молодшого хору та аналіз п'яти хорових творів для дітей різного віку і виконавських можливостей» на предмет відповідності музичного матеріалу певному віковій дітей.

Тема 19. Проблема підготовки майбутніх викладачів музичного мистецтва до роботи з дитячими хоровими колективами у ЗЗСО - *від 0 до 3 балів* - за письмове опанування теоретичних питань у вигляді схем і таблиць, за складений письмово план організації хорового гуртка в умовах ЗЗСО.

Здобувач освіти може *підвищити оцінку* шляхом виконання індивідуальних завдань та активну роботу із власно створеним хоровим колективом (ансамблем) школярів будь-якого віку під час проходження педагогічної практики.

Здобувач, який успішно виконав усі види роботи поточного контролю, має можливість набрати максимально **122 бали** за період роботи до заліку, що прирівнюється до 100 балів з урахуванням коефіцієнта (1,22).

Критерії оцінювання практичних завдань

Максимальний бал отримує здобувач вищої освіти, який виконує завдання, зазначені у практичній роботі у повному обсязі, використовуючи рекомендовану літературу; виконані практичні завдання підтверджує аудіо- чи відео записами, отриманими під час педагогічної практики. Виконує завдання, використовуючи творче мислення, отримані знання та власний педагогічний досвід. Вміє робити висновки та аналізувати недоліки. Обов'язково є присутнім на практичному занятті. Демонструє власний творчий проєкт.

Мінімальний бал (1) – отримує здобувач вищої освіти, який виконує завдання, зазначені у практичній роботі частково або на вибір, не підтверджуючи їх виконання аудіо чи відео записами.

Не отримує балів (0) здобувач освіти, який не відвідував практичні заняття, та не виконував завдання самостійної роботи.

Критерії оцінювання теоретичних знань

З основ теоретичних знань здобувач другого рівня вищої освіти отримує **максимальний бал**, якщо в повному обсязі володіє навчальним матеріалом та спеціальною термінологією, глибоко розкриває зміст теоретичних питань під час усних виступів та письмових відповідей. Використовує обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішує усі тестові завдання. Демонструє власний творчий проєкт (презентацію).

Мінімальний бал отримує здобувач вищої освіти, який не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності, не користується спеціальною диригентсько-хоровою термінологією. Правильно вирішує меншість тестових завдань.

Не отримує бали (0 б) здобувач, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та спеціальну термінологію. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Максимальний бал отримує здобувач вищої освіти, який засвоїв теоретичний матеріал, що винесений на самостійну роботу, застосовує для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендовану, а й додаткову літературу та творчий підхід; чітко володіє понятійним апаратом, методами та методиками роботи з дитячим хоромими колективами; використовує їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним, а головне самостійним.

Мінімальний бал отримує здобувач вищої освіти, який не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання, не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутній самостійний підхід до виконання завдань.

Не отримує бали здобувач вищої освіти, який не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не знає основних понять і термінів, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє знання методичного матеріалу.

Список рекомендованих джерел

Базова

1. Григор'єва В. В. Теорія та методика роботи з дитячим хоромим колективом : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів (за кредитно-трансферною системою). Бердянськ, Видавництво ЧП Ткачук О.В., 2015. 130 с.
2. Світайло С. В. Методика роботи з дитячим хоромим колективом : навч.-метод. посібник для студ. вищих навч. закладів III–IV рівня акредитації. К. : Унів. коледж Київського ун-ту ім. Бориса Грінченка, 2016. 140 с.

Допоміжна

1. Даруйте радість людям: хор. твори для дітей різного віку та викон. можливостей: [навч. посіб.] / Упоряд. Ірина Олександрівна Зеленецька. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2012. 167 с.
2. Доронюк В. Д. Шкільне хорознавство: навч. посіб. для викл. і студ. Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ, 2008. 336 с.
3. Доронюк В. Д. Диригент шкільного хору: навчальний посібник. Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ, 2010. 512 с.
4. Доронюк В. Д. Основи вокально-педагогічної творчості: навчальний посібник. Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ, 2010. 307 с.
5. Зеленецька І. О. Чарівна сопілочка. Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О. В., 2011. 184 с.

- 6.Солоспиви для дітей та юнацтва: [навчально-метод. посібник] / автор [передмови] та укладач І. О. Зеленецька. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2010. 200 с.
- 7.Співають діти: репертуар для молодшого та середнього шкільного віку / укладач та редактор І. О. Зеленецька. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2012. 180 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://surl.lt/vzbiml>
2. <https://surl.li/hqszxm>
3. <https://surl.li/iovkzt>